

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 2C/59/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817205031
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Kurjaková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2020:5817205031.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Monikou Kurjakovou, v právnej veci žalobcov: 1a/ M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. L. XXX/X, D., 1b/ V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX/XX, D., 1c/ A. H., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, 1d/ Q. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/X, D., 1e/ J. V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, D., žalovaní v 1b/, 1d/ a 1e/ rade právne zast. JUDr. Petrom Machajom, advokátom so sídlom Radlinského 47, Dolný Kubín (žalovaní v 1a/ až 1e/ rade ako právni nástupcovia po zomrelom V. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D. XXX/X, zomr. XX.XX.XXXX), proti žalovanému: W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, právne zast. JUDr. Slavomírom Bachyncom, advokátom so sídlom Podbiel 177, v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. V. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D. XXX/X, zomr. XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a .
- II. Žalovanému sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobcov - ich otec V. B., nar. X.XX.XXXX sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.12.2017 pôvodne domáhal, aby súd určil, že je vlastníkom rodinného domu zapísaného na LV č. XXXX pre obec a k.ú. D., pod P. stavby, stavba - rodinný dom súpisné číslo XXX, postavená na par. č. XXXX v celku.

2. Podanú žalobu odôvodňoval tým, že spolu so svojou teraz už nebohcou manželkou A. B., rod. W., nar. X.X.XXXX zomreli XX.X.XXXX, daroval žalovanému ako svojmu synovi na základe „Darovacej zmluvy a zmluvy o vecnom bremene“ o vklade ktorej rozhodla Správa katastra Námestovo pod sp.zn. V XXXX/XXXX, právne účinky vkladu nastali dňa 22.5.2002, nehnuteľnosť - rodinný dom zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. D., pod P. stavby, stavba súpisné číslo XXX, postavená na parc.č. XXXX, ktorá je stále evidovaná na žalovaného. Predmetom tejto darovacej zmluvy bolo aj zriadenie vecného bremena, ktoré je rovnako zapísané pod „E.“ ako právo doživotného bývania, opatera a starostlivosť v starobe a v chorobe, slobodný pohyb po rodinnom dome v prospech žalobcu a jeho teraz už nebohej manželky A. B. rod. W.. Má za to, že žalovaný svojím správaním voči žalobcovi ako darcovi v období keď matka žalovaného ochorela, neprejavil žiadny záujem plniť si povinnosti vyplývajúce mu z vecného bremena, a teda sa o žalobcu ako o otca nestaral, neposkytol mu potrebnú starostlivosť v chorobe a po smrti matky sa o otca vôbec nezaujímal, napriek tomu, že o jeho pomoc žiadal. On potreboval dennú starostlivosť, a teda aby mu niekto navaril, resp. zabezpečil a podal jedlo, postaral sa o hygienu, o ošatenie, o to aby v dome nezamrzol, aby mu niekto poupratoval, šiel s ním k lekárovi, teda poskytnutie celodennej opatrovateľskej starostlivosti. Žalovaný sa však odsťahoval do F. K., v trvalom bydlisku sa objavil 1x do mesiaca, pričom sa vtedy o neho nezaujímal. Z uvedeného dôvodu aj vyzval žalovaného na vrátenie daru, a to listom zo dňa 31.10.2017, na ktorú výzvu však žalovaný reagoval listom zo dňa

21.11.2017, v ktorom uviedol, že dar vrátiť nemieni, pričom popieral tvrdenie vo výzve na vrátenie daru (rovnaké ako v podanej žalobe).

3. Nakoľko v priebehu konania pôvodný žalobca dňa XX.XX.XXXX zomrel (čl. 98), súd v ďalšom konaní pokračoval s právnymi nástupcami po zomrelom ako so žalobcami, a teda s jeho zostávajúcimi deťmi - žalobcami v 1a/ až 1d/ rade (uznesenie č.k. 2c/59/2017-79 zo dňa 7.2.2019 a uznesenie č.k. 2C/59/2017-127 zo dňa 29.3.2019), pričom zároveň pripustil zmenu žalobného návrhu v znení, že nehnuteľnosti- rodinný dom zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. D., pod P. stavby, stavba - rodinný dom súpisné číslo XXX, postavená na par. č. XXXX v celku, patria do dedičstva po neb. V. B., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom D. č. 273, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. B. v tomto konaní o určenie pokračoval so všetkými vyššie označenými žalobcami napriek skutočnosti, že v priebehu konania na prvom pojednávaní vo veci samej dňa XX.X.XXXX žalobca 1a / - M. B. a žalobkyňa 1c/ - A. H., rod. B., žalobu zobrali späť a žiadali konanie zastaviť (čl.135), keďže ostatní žalobcovia 1b/-V. B., d/-Q. B., e/ J.. V. M. so späťvzatím žaloby nesúhlasili. Súd v konaní o určenie pokračoval z dôvodu, že v danom prípade nebola splnená podmienka ustanovená v § 77 ods. 2 CSP, kedy je na späťvzatie žaloby potrebný súhlas všetkých ktorí vystupujú na jednej strane, čo v tomto prípade splnené nebolo a teda späťvzatie žaloby žalobcov 1a/ a 1c/ bolo voči žalovanému právne neúčinné. (Uznesenie Krajského súdu Žilina č.k. 7Co/188/2019-171 zo dňa 28.8.2019).

4. Vo svojich výpovediach na pojednávaní vo veci samej žalobca 1a/ M. B., žalobkyňa 1b/ A. H. ako aj žalobca 1c/ V. B. sa zhodne vyjadrili, že sú za to, aby zostal zachovaný doterajší právny stav, a teda, aby sporný rod. dom zostal žalovanému, s čím nesúhlasil žalobca 1d/ Q. B. a žalovaná 1e/ V. M..

5. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi predloženými sporovými stranami, ako aj výpoveďami sporových strán a svedkov, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

7. Z Darovacej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Námestovo dňa 22.5.2002 pod č. V XXXX/XXXX mal súd preukázané, že pôvodný žalobca V. B., nar. XX.XX.XXX.X, zomrelý dňa XX.XX.XXXX spolu so svojou manželkou A. B., rod. W., nar. X.X.XXXX, zomreli dňa XX.X.XXXX, darovali žalovanému ako svojmu synovi nehnuteľnosť - rodinný dom zapísaný na LV č. XXXX. pre obec a k.ú. D., pod P. stavby, stavba súpisné číslo XXX, postavená na parc.č. XXXX, pričom darovacou zmluvou bolo zriadené aj vecné bremeno v podobe - práva doživotného bývania, opatery a starostlivosti v chorobe, slobodný pohyb po rod. dome spornej nehnuteľnosti (čl. 6). Rovnako v konaní bolo preukázané, a to z listu zo dňa 31.10.20017 označenom ako „Výzva na vrátenie daru“, ktorý bol žalovanému doručený dňa 10.11.2017, že pôvodný žalobca (právny predchodca žalobcov) sa domáhal vrátenia daru - vyššie označenej nehnuteľnosti rodinného domu č. XXX - od žalovaného/obdarovaného pre jeho správanie (konkretizované v ods. 2 tohto odôvodnenia), ktoré považoval v rozpore s dobrými mravmi. Sporná nehnuteľnosť je zapísaná na LV č. XXXX pre k.ú. D. na meno žalovaného v X/X-.ine.

8. V prvom rade, keďže predmetom konania bola určovacia žaloba sa súd zaoberal otázkou, či žalobcovia majú na požadovanom určení, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po neb. naliehavý právny záujem. Tohto určení sa žalobcovia domáhali z dôvodu, že ich právny predchodca ešte za svojho života žiadal vrátiť svoj dar (predmetnú nehnuteľnosť) listom zo dňa 31.10.2017, ktorý na základe darovacej zmluvy so zriadeným vecným bremenom vyhotovenej dňa 21.11.2001 daroval spolu s neb. manželkou žalovanému. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaný je ako výlučný vlastníak sporných nehnuteľností zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. D., a žalobcovia namietajú túto skutočnosť, pričom súdne rozhodnutie vo veci v ich prospech by im umožnilo podať návrh na dodatočné dedičské konanie po nebohom otcovi, súd mal za to, že bez súdneho rozhodnutia by postavenie žalobcov v tejto otázke bolo neisté, keďže sa so žalovaným nedohodli, a preto je daný aj naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení.

9. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

10. S poukazom na vyššie citované ust. Občianskeho zákonníka predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného, alebo len jeho samotná nevďačnosť,

ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem Zákona o rodine alebo zo zmluvného vzťahu, pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného.“ (rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 81/97 z 30. januára 1998).

11. Komentáre k Občianskemu zákonníku sa dnes v zásade zhodujú, že pod „dobrými mravmi“ možno rozumieť „súbor určitých morálnych noriem, u ktorých existuje všeobecný záujem (spoločenská dohoda) ich rešpektovať“ a že sú to normy, ktoré „podliehajú spoločenskému vývoju“, že sa „v súlade so spoločenským vývojom v určitej miere rozvíjajú“. Dobré mravy je tak možno chápať ako nepísané spoločenské a mravné pravidlá, „ktoré sú v danej spoločnosti v prevažnej miere uznávané“ a ktoré „nie sú niečím nemenným, podliehajú určitým vývojovým zmenám v závislosti od zmien v spoločnosti, ktoré podmieňujú úroveň spoločenského, morálneho a právneho ctenia“(Fekete, I.: Občiansky zákonník - komentár. Bratislava: Epos, 2007, s. 41., Svoboda, J. a kol.: Občiansky zákonník - komentár a súvisiace predpisy, Bratislava: Eurounion, 2005, s. 30., Švestka, J. - Spáčil, J. - Škárová, M. - Hulmák, M. a kol.: Občiansky zákoník I., §1-459. Komentár. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008, s. 60, Lazar, J. a kol.: Občianske právo hmotné 1. Bratislava: Iura edition, 2006, s. 20., Lazar, J. a kol.: Občianske právo hmotné 1. Bratislava: Iura edition, 2006, s. 21).

12. Otázka, či boli chovaním obdarovaného hrubo porušené dobré mravy v zmysle uvedeného je predovšetkým otázkou skutkovou. Pre správne zodpovedanie predmetnej otázky je preto nevyhnuté, aby v každom jednotlivom prípade bolo hrubé chovanie obdarovaného nielen darcom tvrdené, ale tiež preukázané. V danom prípade takéto preukázanie skutku žalovaného zo zisteného skutkového stavu súd nemal preukázané, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

13. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobcovia (aj keď žalobcovia 1a/ a 1c/ de facto proti svojej vôli v dôsledku núteného procesného spoločenstva) sa voči žalovanému domáhali určenia, že rodinný dom súp. č. XXX, zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. D., patrí do dedičstva po ich neb. otcovi (pôvodnom žalobcovi) na tom skutkovom základe, že tento ho spolu s ich matkou daroval žalovanému, ktorý sa však voči rodičom správal v období od 12/2016 do smrti otca 19/12/2018 tak, že hrubo porušoval dobré mravy, keďže týmto neposkytol potrebnú opateru a starostlivosť v starobe a chorobe, ktorú na seba prevzal vyššie uvedenou darovacou zmluvou so zriadením vecného bremena.

Vypočutím žalobcov ako aj žalovaného a svedkov bolo zistené, že tak o ich matku ako aj o ich otca (právneho predchodcu žalobcov) sa v prevažnej miere osobne starala žalobkyňa 1c/- A. H.. Z výpovede žalovaného ako aj žalobkyne 1c/, ktorú skutočnosť a ich tvrdenia v tomto smere nepopierali ani ostatní žalobcovia tiež bolo zistené, že táto sa so žalovaným ako aj s ich matkou dohodli, že starostlivosť o rodičov bude vykonávať žalobkyňa 1c/, ktorá bola v tej dobe nezamestnaná a namiesto matky začala poberať opatrovateľský príspevok na otca vo výške 160 Eur, keďže žalovaný chodieval do roboty (výpoveď žalobkyne na pojednávaní dňa 17.9.2020-čl. 245-247, „Ja som tam hneď okolo 7 ráno prišla. Nebola som zamestnaná. Brala som opatrovné zo sociálnej poisťovne. My sme sa dohodli s mamou a W., mama ona opatrovala otca, brala 160 Eur mesačne na otca, lebo on bol už po tej porážke. Lenže ona povedala, že to už zdravotne nevláda, preto sa aj krava predala, ona už nevládala. Tak som povedala, dobre zoberiem to na seba, som doma, do roboty nechodím. Oni štyria si chodili do roboty, rodiny si mali zabezpečené. Ja som do toho mala rozvod, tak som sa z rodičovského domu odsťahovala a pošla som do garsónky, kde si do dneska žijem a platím nájom. Z tej garsónky som chodievala tam, garsónku mám tak 4-5 domov odtiaľ. Ja som si tam ráno o siedmej prišla, dala som mame či lieky, čaj, raňajky, dedovi lieky, raňajky. Pošla som si potom do obchodu, čo trebalo dokúpiť. Mama my vždy peniaze dala a tak isto, keď sa mama minula, tak otec, my dával peniaze tiež. Čo sa týkalo stravy a liekov. Potom dva posledné mesiace pred otcovou smrťou, tak mi dal aj celý dôchodok. W. chodieval do roboty“, „Čo sa týka starostlivosti o matku a otca bolo to na základe dohody Vás a W., že Vy to takto budete zabezpečovať? Áno, lebo ja som brala opatrovné, ja som tam chodila, ja som bola najbližšie, či bolo treba ísť do obchodu“, ako aj jej výpoveď na pojednávaní dňa 14.10.2020 str. 275- druhá strana+ čl. 276 , „Vy ste mali s bratom dohodu, že sa budete starať o mamu a aj že sa budete starať o otca? Áno aj s bratom aj s mamou. Mama už keď vedela pol roka pred smrťou, že je zle s ňou, tak ja som tam prakticky chodievala. Mali sme dohodou, že sa budem starať o mamu a mali sme aj dohodu, že sa budem starať o otca, brala som opatrovné na neho“), výpoveď žalovaného na pojednávaní dňa 14.10.2020 str. 274-

druhá strana, „My sme mali stále dohodu so sestrou. Ona mala na starosti - raňajky, obed, večeru a ja keď som bol vonku, lebo som bol vtedy častejšie doma, som mal rozkopaný celý dvor, chcel som to dať všetko do poriadku tak s tým, že ja som k nemu chodil len vtedy, keď neboli bratia doma. A keď som bol pri ňom, vravím, buď to hrozno alebo nejaké to ovocie som mu dal a ten čaj. Ale čo sa týkalo toho, či som menil prádlo, toto nie, toto robila sestra. Ale napríklad také niečo, keď to dala do práčky, že sa to opralo, samozrejme, že som to dal na sušiac. No väčšinou vždycky keď niečo, tak mi povedala segra, keď som bol vonku alebo vnútri, alebo keď som aj so švagrom niečo robil hore, tak buď ja alebo švagr“), výpoveď žalobcu 1b/ čl. 243 druhá strana, čl. 245 „sestra A. chodila k nemu, ona sa o neho prakticky najviac starala, aj ráno k nemu chodila. Ona bola poverená tým, brala opatrovné“, „Áno bolo zabezpečené, bola tam sestra. Stále to bolo zabezpečené cez niekoho“).

Rovnako tak tam existovala dohoda o starostlivosti o otca v období keď bola žalobkyňa 1c/ po operácii v kúpeľoch, čo znova vyplývalo z výpovede sporových strán (čl. 276 „Keď som bola v tých kúpeľoch alebo na operácii, vtedy som popýtala V., lebo sú najbližšie, V. je doma každý deň, lebo akože nepracuje. W. som nepýtala preto, lebo on by musel prakticky celý ten mesiac, kým som ja bola v kúpeľoch, on by musel celý mesiac neísť do roboty. A tiež mu treba na dieťa platiť, ja neviem, tiež má nejaké poplatky, tak keby bol celé dva mesiace doma, tak ja by som ho odrezala od financií. Preto som to chcela, keď Q. žena je doma, že odbehne ku tomu dedovi. Brat Q. s tým súhlasil, že preberie starostlivosť o otca. Možno, že to spomenul, že je druhá strana, ktorá sa ma starať, ale nechcela som ho ťahať z kdesi z roboty, aby dochádzal, keď vravím, ja som na to pozerala. Veď všetci chodili do roboty ako chlapi.“), žalobca 1d/ Q. B. v rámci tejto starostlivosti v danom období od žalobkyne prevzal peniaze z ošetrovaného za obdobie keď sa po dohode staral o otca (čl. 276“ Bolo to 161 Eur tuším. Dala som mu ho v tom období, keď sa brat Q. staral o otca, keď som ja nemohla. No však potreboval prispieť ku strave alebo na neviem, dôchodok on dával na lieky. Toto som myslela, že na stravu, na ovocie. To bolo za ten jeden mesiac“), výpoveď žalovaného z čl. 276 „To sa oni už dohodli s bratom s Q. s tým, že tie peniaze dostávala segra, tak musela dávať Q.. Len tam išlo o to, že mu doniesol to varenie a také. Q. sa sám navrhol, tak že dobre ok. On mi pomohol toľko, že ja som vďačný za to, že mu pomáhal), výpoveď žalobcu 1d/ z čl. 276 „Áno je to pravda, raz mi ho dala“).

Rovnako z výpovede žalovaného, ktorého vyjadrenia boli potvrdené výpoveďou žalobkyne 1c/, výpoveďou žalobcu 1a/ a výpoveďou žalobcu 1b/ mal súd za to, že nemožno konštatovať, žeby žalovaný neprejavoval o rodičov záujem, resp. týmto neposkytoval vôbec starostlivosť a opateru, ktorú si v rozhodnom období vyžadovali (výpoveď žalobcu 1a/ čl. 242-243 „Tieto posledné roky tak isto W., keď pracoval, veď pracoval s tebou Q. vieš, že si zobral výpoveď, aby bol doma, „V prvom rade bol doma, my sme boli po prácach. Celý deň, keď je niekto doma a niekto potrebuje ísť niečo kúpiť, alebo bolo napríklad niečo urobiť v kúpeľni zásah, aby tam bola teplá voda, alebo bolo treba ísť kúpiť to uhlie alebo bolo treba ísť kúpiť pampers, tak to tam bol a bolo to aj kontrolované lekárkou, čo sa týka tejto veci. Čo sa týka ako kultúry okolo domu, tak aj o to sa staral, bol tam“, „Čo sa týka pred smrťou matky, mama to u nás vždycky tak riešila vždy pozitívne. My štyria sme takto pomohli, ona to už potom chcela ako z ruky porozdávať, lebo tiež nebola najzdravšia, chodila po tých nemocniciach, bolo treba niekde ísť, kto prvý - brat W.. Bolo treba niečo urobiť, kto prvý - brat W.. Takto by som mohol rozprávať veľa, veľa. Ale čo sa týka toho, že ako sa staral, tak bol tam a mama vtedy, keď to bolo tou darovacou zmluvou urobené, tak nikdy nebolo povedané, že toto bude inakšie, budeme to riešiť tú darovaciu zmluvu, že sa to zoberie a dá sa to niekomu z nás, v tomto prípade kto to chce. Vždy to bolo riešené pozitívne, že on robil nejaké rekonštrukcie.“, „Takže posledné dva roky pred 19.12.2018 som ho evidoval tak 2 krát do mesiaca určite, niekedy 3 krát, keď som bol týždeň doma, prišiel, on tam bol v tom dome“, výpoveď žalobcu 1b/ čl. 243- druhá strana, čl. 244 „Ešte sa vrátim, keď bola mama hospitalizovaná v V. na operáciu obličky, tak tiež sme si dobre vychádzali, v tom čase sme spolu robili. Tiež keď šiel domov skôr, tak mi volal, že treba ísť po mamu, že ju treba odvieť alebo priviesť z V., tak sme boli dvaja“, „to, že nebola starostlivosť to nemôžem povedať, keď bolo treba ísť do toho V., mame keď bolo treba tak šiel, na aute sme šli spolu dvaja, takže určitá tam bola, ale potom ako mama zomrela, tak už ako predal ten dvor a to nádvorie, tak sa to všetko naštrbilo“, výpoveď žalobkyne 1c/ z čl. 246, 247 „Nechodil k nemu priamo do spálne. Ale napríklad, keď vonku kosil trávu a dedo bol v okne, tak sa rozprávali, oni normálne komunikovali. Len nechodil k nemu do tej spálne, lebo on je strašná citlivka“, „No kosil napríklad vždy W., nemôžem povedať, že nie, prišiel, pokosil. Teraz cez zimu chodníky kydal, ja som kydala len raz“, „Ako ste vnímali starostlivosť žalovaného brata W. o Vášho otca v tom období po matkinej smrti? No starostlivosť, keď som ja potrebovala od neho niečo napríklad odvieť do C., alebo keď som potrebovala ja napríklad finančne, tak mi dal 20-30 Eur, že potrebujem na benzín niekde, plienky som vždy kúpila z toho dôchodku, to bolo zabezpečené. Čo sa týka on povedal, že on vonku porobí akože či to kosenie. To posledné uhlie si myslím, že šlo z toho posledného dôchodku, čo som vybavovala otcovi, čo prišli

tie peniaze. Mohla som tie peniaze nechať na stole, povedať môjmu V.- synovi, tu máš telefónne číslo, zavolaj na uhoľné sklady a dovez uhlie. Ale ja som tie peniaze dala otcovi, ale neviem kde teraz sú, to tam bolo 800, skoro 900 Eur. Otec povedal, že peniaze dá Q., že on uhlie kúpi- (POZNAMKA SUDU ohľadne poslednej vety - vrúcnejší vzťah otca k synovi Q.), „Teraz poslednú zimu kúril Q. s chlapcami. Tú poslednú zimu W. nekúril, to myslím tú poslednú zimu 2018. Zimu 2017 kúril F., ale kúril vtedy aj W., lebo sa rozčuľoval, čo s tými odtrhnutými vrátkami“. „Áno, W. kupoval tie šúľky - brikety v roku 2017, ale kúril sa aj briketami.“, „Po celý čas to tam udržoval tak, aby sa tam dalo bývať“ (POZNAMKA SUDU- zabezpečoval podmienky pre dom v ktorom býval otec), „Dedovi sa zle chodilo, on chodil o tých paliciach, akože do kuchyne si sadnúť. W. mu aj navýšil posteľ takými drevenými kolíkmi, aby sa mu lepšie sedelo, lebo on mal tie kĺby také zdevastované. Takže on sa pohyboval slobodne po kúpeľke o barlách. No a tie okná, on chcel (rozumej žalovaný), že by sme ho boli presťahovali do obývačky aj s posteľou aj s televízorom a zatiaľ by vymenil tie okná v spálni, terasovky, aby mohol ísť do záhrady s vozíkom, keď nechce po schodoch, aby šiel aj vonku raz začas. Lenže on povedal (rozumej otec), že nie, že teraz žiadne okná sa meniť nebudú, že nesúhlasí s tým. To bolo po matkinej smrti. No ich už mal kúpené, nachystané, opreté o vchodové dvere, že už sa budú meniť(rozumej žalovaný), ale on nie, meniť sa nič nebude, až potom si robte čo chcete (rozumej otec)“, „Vedel otec napríklad ovládať počítač? Nie, ani ten mobil čo W. mu kúpil. Dvakrát sa mu pokazil televízor, lebo na ovládači poštilak niečo, čo mu vyhodilo obraz“, „mama bola v V.(rozumej v nemocnici), tak je prerábala izbu. Takto ja nemôžem povedať, chodieval k nemu do izby, lenže dedo si k nemu nemohol nájsť takú cestičku“, „Lenže sanitka pošla, lebo tam nás sanitka zaviezla. Tak teraz, že čo ako, ako do K., tak komu som mala zavolať v tej dobe. Volala som W., lebo bol v N., tam mal fušku. Takto on nerobil 2-3 týždne, on mal fušku v K., tak pošiel na 2 dni do K., na dva dni do N., na 3 dni do Mikuláša napríklad, tam aj správal, takéto roboty má. Tak som zavolať W., musíš prísť po nás do C. a odviesť nás do K., tak nechal všetko v N. tak, prišiel do C. a odviezol nás do K. a v K. tam potom už ostala. Tam jej odobrali aj tú druhú obličku a už to potom šlo dole vodou. Čo sa týka návštev v K., tak chodieval, ja som bola každý druhý deň v K. ešte aj moja dcéra z Anglicka prišla, tak ma tiež prosila, že chce ešte k nej ísť. Dva týždne bola na jyske, v kóme týždeň a 2 týždne na internom, tak tých 5 týždňov bola v nemocnici. W. tam chodil. Ja keď som tam prišla videla som ho tam, aj lvetu som ta stretla“).

K vyššie uvedenému je potrebné podľa názoru súdu dať do pozornosti viaceré skutočnosti, keďže žalobca 1d/ vo svojej výpovedi poukazoval na nedostatočnú osobnú starostlivosť žalovaného predovšetkým o otca, a v tej súvislosti aj na jeho nedostatočný prejav osobnej pozornosti a citu voči otcovi (napr. že s matkou a otcom často nechodieval k doktorovi, že otcovi osobne nevaril, nepral, nerobil mu raňajky, osobne neupratoval, že sa s otcom nemodlil a že s ním nekomunikoval), a teda že na strane jednej žalobca 1d/ s otcom nežil dennodenne v spoločnej domácnosti, že tento mal so žalovaným narušený vzťah, že títo dvaja sa vyhýbali osobnému kontaktu, že žalovaný sa úmyselne zdržiaval dole v pivnici vždy, keď bol u otca niektorý z bratov, pričom na strane druhej žalobca vo svojej výpovedi (ktorú inak ani jednej zo žalobcov nerozporoval a naopak žalobkyňa 1c/ potvrdzovala jeho výpoveď dňa 14.10.2020) vypovedal o veciach- zo všeobecného pohľadu možno o maličkostiach, ale z pohľadu súdu sa tieto po zhodnotení celkových skutkových okolností javili ako podstatné svedčiace o rozsahu citového vzťahu, starostlivosti a opatere poskytovanej otcovi zo strany žalovaného, ktoré súd viedli k záveru, že zo strany žalovaného nešlo o také správanie sa voči otcovi, ktoré by nieslo znaky hrubého narušenia dobrých mravov (výpoveď žalovaného z 14.10.2020- čl. 272-275 „No stále, keď som bol doma. My sme sa vždycky dohodli so sestrou tak, že prišla ráno robiť raňajky, na obed a večer. Počas dňa, keď som bol doma, robil som kanalizáciu, okná som menil, stierky, to bolo v roku 2018, posledný rok, čo žil otec, tak sme okná robili, kanalizáciu. Tak vždycky, keď niečo potreboval, keď som bol dole v pivnici, tak u nás bol vždycky taký zvyk, že zobral vždy lyžicu a na radiátor mi vždycky s ňou zaklopal, to bolo počuť v celom dome. Tak som šiel k nemu, tak vždy buď chcel odo mňa hrozno z chladničky doniesť alebo čaj, do toho vždy 4 lyžice cukru, čo ma dosť trápiť povedal som mu dve ti budú stačiť, nie 4 mi tam dávaj. Mne to bolo ťažko, že som mu to tam musel dávať. Uterákom som mu robil po chrbáte, lebo ho tam svrbelo, lebo sa nespřchoval, nechcel sa sprchovať, on sa len takto utieral mokrou handrou. Takže toto, on odo mňa vždy len toto chcel, vtedy keď som bol doma.“, -, „Ja som mu chcel aj terasu urobiť, aby si vonku mohol posedieť na slniečku a tak, lebo po tých schodoch sa mu zle šlo, a keby sa to dalo vonku, by to bolo ľahšie, bolo by to ako bezbariérové“ Otec si to neželal. - svedčí o vedomosti žalovaného o otcových návykoch a potrebách, obdobne vidí nižšie podčiarknuté z výpovede žalovaného, ale aj o zhoršených vzťahoch s bratmi, „Medzi štyrmi očami sme boli ako super, nebol problém, ale oni vždycky keď ho nahacovali a potom keď som prišiel ja, tak bol napríklad jeden, dva dni nervózne, na čo to robíš, vykašli sa na to a potom po dvoch dňoch sa skludnil. A zase môžem ďakovať segre, tá vždycky prišla za ním a ho ukludnila, že dedo nebuď taký, však v pohode, nerozčuľuj sa. Tak povedal, že všetko

ma sere, toto ma bolí, toto ma bolí, potom bolo dobre, kľud. Potom zase keď prišli, zase, potom jeden deň ani segra si s ním nemohla dať rady, keď oni odišli. No skrátka hecovali ho“, „No keď prišiel, otec si to vždýcky vážil, že prišiel, že sa s ním pomodlil ten ruženec. On sa s ním chodil modliť a toto si otec vážil. Ja som sa s ním ruženec nemodlil, ale napríklad, keď bolo dvanásť hodín, bol som doma, tak mi povedal, pod' sa aspoň Anjel Pána pomodliť. Tak som sa s ním tých 5-10 minút pomodlil. Nebolo to každý deň, to je pravda, niekedy som bol na dvore alebo takto. Tak keď segra prišla napríklad o tej pol jednej - jednej, ako jej vyšiel čas, akože s obedom, takže bola pri ňom, potom keď ona šla preč, a ja som bol na dvore, tak mi povedala, vieš čo ak bude chcieť, tam je hrozno, tam je to, že keď bude potrebovať, tak ti zabúcha. Kedykoľvek vyšiel na chodbu, keď sa robila kanalizácia, tou palicou zabúchal na okno, že pod' sem, že zrob mi čaj, že chce čaj, tak som mu spravil. Rýchlo varných kanvíc sa toľko minulo, ale to je jedno“, „Q. chodil, keď prišiel z toho Rakúska, tak prišiel, tak hodinu tam bol. On bol zamestnaný, tak on si nemohol dovoliť chodiť každý týždeň domov z Rakúska. On si musel nejaké hodiny odrobiť, aby mohol ísť domov. Na víkend prišiel, v sobotu sme vždy boli na dvore, takže nebol a v nedeľu okolo tretej poobede chodieval s V. s rodinou, aj so švagrinou M. aj s V.. Napríklad keď tam bolo treba niečo vyčistiť, tak mi zrobili tak napriek, že všetko pooblievali octom, že všetko smrdelo, otec mi nadával, že ho chcem otráviť. Umývali dlážku napríklad, tak tam nedali jar, ale ocot, lebo že to treba riadne dezinfikovať a celý dom smrdel octom a oca z toho hlava bolela, bol nervózny, že ho chcem ja otráviť, že robím napriek“. Z výpovede všetkých sporových strán, predovšetkým žalobkyne 1c/ bolo tiež zistené a táto skutočnosť nebola sporná, že vzťah medzi otcom a žalovaným síce existoval, ale nedá sa povedať že by bol najvrúcnejší, keďže práve právny predchodca žalobcov si nevedel k žalovanému nájsť cestu pričom podľa názoru súdu, a táto skutočnosť mu vyplynula z vykonaného dokazovania bol tento vzťah pred smrťou otca negatívne ovplyvnený hlavne zo strany žalobcov 1b/ a 1d/, kde aj táto skutočnosť mohla ovplyvniť obmedzenie vonkajších prejavov správania sa žalovaného voči otcovi a naopak (výpoveď žalovaného vid' vyššie bod. 16. Odôvodnenia, výpoveď žalobcu 1a/ čl. 242 „Okrem toho v ten deň, keď išiel akože niečo podpisovať, tak bolo v ten deň povedané sestre, ona sa o neho starala, chodila s ním k doktorke, ktorá ho ošetrovala, teda sestre bolo povedané, že ide s ním na preventívnu kontrolu - toto jej povedal brat Q.. Čo je veľmi pekné, ale nešiel s ním na preventívnu kontrolu, ale išiel s ním za právnikom, kde mal otec toto povedať, ale ja tomu neverím, že mohol niečo také povedať“, výpoveď žalobcu 1b/ z čl. 244- druhá strana, 249 „Vychádzali dobre (rozumej s matkou), ale s otcom dajako nie. Nevie prečo, čo sa tam stalo medzi nimi, ale s mamou v pohode“, výpoveď žalobkyne čl. 249, 276 „Ony si podľa mňa museli niekedy v minulosti niečo urobiť, ja neviem. Jednoducho sa nedokázali porozprávať ako chlap s chlapom. Viac mal W. ku tej mame. Ony takto spolu komunikovali vonku, keď otec si zapálil tu cigaretu v tom okne, rozprávali sa, ale žeby do tej izby šiel, tak to nie, to je pravda. On to nemohol či na žalúdok, či načo. Jemu bolo zle. Ani W. mi nepovedal, ani dedo mi nepovedal, čo tam vlastne je, prečo sa nevedia normálne porozprávať. Tam tá komunikácia viala, to je pravda“, „Neverím tomu, že on mohol pol roka dozadu normálne podľa seba, nie podľa mňa bol ovplyvnený“.

14. Pokiaľ ide o výpovede svedkov vypočutých v tomto konaní, išlo všetko o svedkov, ktorí sú v blízkom rodinnom pomere so žalobcom 1d/ (manželka a deti), ktorý mal ako jediný zo žalobcov skutočný záujem na pokračovaní v danom konaní, a teda z pohľadu súdu aj títo môžu mať vzhľadom na uvedené záujem na výsledku sporu. Ich výpovede síce neboli rozporované druhou stranou, no súd tu ako na dôveryhodnejšiu prihliadol na výpoveď žalobkyne 1c/, ktorá mala najlepšiu vedomosť ako bolo o rodičoch, predovšetkým o otca postarané, keďže túto starostlivosť po dohode so žalovaným vykonávala osobne a denne.

15. Súd týmto rozhodnutím nepopiera, že zo strany žalobcu 1d/ vo vzťahu k jeho rodičom predovšetkým vo vzťahu k otcovi bola poskytovaná starostlivosť a opatera sprevádzaná úctou milujúceho dieťaťa vo vzťahu k rodičovi, či už po citovej, fyzickej - rozumej vo forme opatery alebo finančnej stránke, ktorá sa mu potom z hľadiska miery starostlivosti a opatery, ktorú on prejavoval voči rodičom zdala zo strany žalovaného nedostatočná. Avšak súd je toho názoru, ako už uviedol vyššie, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, žeby správanie sa žalovaného voči rodičom bolo v hrubom rozpore so spoločenskými a mravnými pravidlami, ktoré sú v danej spoločnosti v prevažnej miere uznávané, a teda v hrubom rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti s tým, platí, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného ako prostá nevďačnosť, ani menej významné porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného (vyššie uvedený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 81/97 z 30. januára 1998), ale len správanie ktoré vzhľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov, čo v tomto prípade splnené nebolo a preto súd žalobu zamietol.

16. Súd ešte poznamenáva, že v danom prípade bol toho názoru, že na sporové strany a vzťahy medzi nimi je potrebné nazerať komplexne, a teda aj keď je tu možné skúmať len isté namietané časové obdobie starostlivosti žalovaného o rodičov, je potrebné nazerať aj na okolnosti uzavretia darovacej zmluvy (snaha rodičov, najmä matky o obídenie, ignorovanie nevlastnej sestry strán sporu v rámci majetkových vzťahov, existencia stavieb rodinných domov ostatných súrodencov okrem žalovaného, ktorý týmto pomáhal pri ich dokončovaní), tiež na okolnosti a rozsah uzavretia dedičskej dohody po smrti matky a rovnako aj na existenciu narušených, niekedy až agresívnych vzťahov medzi mužskými súrodencami, kde základom tohto narušenia sa podľa názoru súdu stala závisť a žiarlivosť medzi nimi ako aj hnev pre iné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného v okolí rod. domu, ktoré však neboli predmetom spornej darovacej zmluvy a ktoré tento získal ešte pred uzavretím darovacej zmluvy Osvedčením o držbe z roku 1997, pričom všetky stranami uvádzané skutkové okolnosti vrátane zhodnotenia rozhodného obdobia od 12/2016 do 12/2018 viedli súd k záveru, že žaloba postavená na skutkových tvrdeniach porušovania dobrých mravov žalovaným z titulu neposkytovania starostlivosti a opateru rodičom je nedôvodná.

17. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 257 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol síce v konaní ako strana úspešný, keďže súd žalobu zamietol, náhradu trov konania voči žalobcom nepriznal, keď mal za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na viaceré skutočnosti. Jednak vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia v danom konaní pokračovali ako právni nástupcovia po zomrelom právnom predchodcovi- svojom otcovi, ide tu teda o blízky príbuzenský vzťah medzi všetkými sporovými stranami, a jednak pre skutočnosť, že dvaja z nich, a to žalobca 1a/ a 1c/ boli v spore nútený zotrvať z dôvodu existencie núteného procesného spoločenstva aj napriek tomu, že so sporom nesúhlasili, s čím súvisel aj ich postoj k sporu, kedy sa zhodne už aj so žalobcom 1b/ vyjadrovali, že si želajú, aby zostal zachovaný doterajší právny stav, a teda, aby sporný rod. dom zostal žalovanému. Súd je tak toho názoru, že nepriznanie náhrady trov konania v tomto prípade zodpovedá daným okolnostiam tohto prípadu, pričom ako ďalšie rozhodujúce hľadisko súd vzhliadol aj to, že takéto rozhodnutie sa nebude javiť ako neprímeraná tvrdosť voči žalovanému a zároveň nebude odporovať ani dobrým mravom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)(§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.